

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0068-92
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
ID ОП у ЄДЕБО	9976
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Українська мова і література другий (магістерський) рівень, 03 Гуманітарні науки, 035 Філологія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	03 Гуманітарні науки
Дата засідання	17.12.2019
№ протоколу	7
Доповідач	Мойсієнко Віктор Михайлович

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

◇ відсутні

Обґрунтування:

Недостовірних відомостей у поданих для акредитації документах не виявлено.

Здобувачі вищої освіти вмотивовані, включені в освітній та виховний процеси, випускники задоволені рівнем отриманих знань і компетентностей. Гарант відкритий до рекомендацій і зауважень.

Під час виїзної експертизи експертна група не виявила доказів, що освітній процес за ОП не здійснюється.

Внаслідок аналізу, систематизації й узагальнення інформації, був зроблений висновок, що за всіма критеріями ОП відповідає рівню "В".

Освітня програма «Українська мова і література», її мета та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності. Найсильнішими сторонами ОП є:

- уведення дисциплін, що відображають регіональну специфіку;
- використання Електронного деканату, системи дистанційного навчання;
- проведення семестрових іспитів у вигляді тестування з використанням ІКТ, зокрема на вимогу студента
- потужне забезпечення реалізації ОП кваліфікованими фахівцями, зокрема науковцями та письменниками-практиками;
- безпосереднє залучення в освітній процес відомих успішних письменників та науковців;
- використання технологічних рішень для запобігання порушенням академічної доброчесності;
- поширення в академічному середовищі культури академічної доброчесності;
- готовність гаранта і ЗВО загалом позитивно реагувати на рекомендації та зауваження;
- відкритість і публічність у роботі ЗВО та окремих структурних підрозділів.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p>	В	<p><i>Сильні сторони:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – акцент на теоретичних аспектах мовознавчої та літературознавчої підготовки філолога; – увага до регіонального контексту, реалізована в ОК “Порівняльна типологія слов’янських мов”, “Літературна мова Галичини кінця ХІХ – початку ХХ століття”, “Фольклор як художня система”, “Українська фольклористика в іменах”. <p><i>Слабкі сторони:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – перевага мовознавчих освітніх компонентів над літературознавчими при доволі збалансованих у цьому сенсі програмних результатах навчання. <p>Недоліки ОП:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відсутність урахування регіонального контексту в 	В	

		<p>програмних результатах навчання.</p> <p>Рекомендуємо:</p> <ul style="list-style-type: none"> – переглянути структуру ОП відповідно до оновленого визначення програмних результатів навчання та щодо балансу мовознавчих і літературознавчих освітніх компонентів; – гармонізувати зміст ОК з оновленими програмними результатами навчання. 		
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	В	<p><i>Сильні сторони:</i></p> <p>Зміст та обсяг ОП та окремих ОК відповідають заявленим цілям і результатам навчання. Обсяг ОК у кредитах ЄКТС достатньо реалістичний.</p> <p>В ОП враховано і збалансовано теоретичну, практичну підготовку та формування соціальних навичок, що відповідає вимогам стандарту і фаховим особливостям спеціальності.</p> <p>Позитивним є прагнення гаранта та керівництва ЗВО збільшити можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти через запровадження «Каталогу вибіркових дисциплін», електронних інструментів для реалізації вибору дисциплін здобувачами,</p>	В	

		<p>через відмову від фіксації в навчальному плані здійсненого здобувачами вибору.</p> <p><i>Слабкі сторони:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – баланс мовознавчих і літературознавчих ОК; – зміст окремих ОК на предмет відповідності рівню освіти та заявленим ПРН; – місце «Курсової роботи з методики викладання української мови/літератури» в загальній структурі ОП. <p>Недоліком ОП є наявність позакредитної дисципліни «Охорона праці в галузі».</p> <p>Під час перегляду змісту окремих ОК слід звернути увагу на залежність їхнього обсягу в кредитах ЄКТС від фактичного навантаження здобувачів вищої освіти, для чого потрібно регулярно проводити моніторинг такого навантаження.</p>		
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	В	<p><i>Сильні сторони:</i></p> <p>Правила прийому на навчання за ОП є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО.</p> <p><i>Слабкі сторони:</i></p> <p>Рекомендація прийняти «Положення про порядок зарахування результатів</p>	В	

		неформальної освіти” та уникати процедур adho сприйнята й виконана.		
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	<p><i>Сильні сторони:</i> У ЗВО існує “Положення про організацію освітнього процесу...” Є вільний доступ до силабусів, платформи для дистанційного навчання, де міститься вся необхідна інформація про цілі та зміст і результати навчання, критерії оцінювання. ЗВО характеризується студентоцентричним підходом до навчання. У ЗВО присутня добре організована виховна діяльність, здійснюється консультативна робота, проводиться регулярна діагностика навчально-виховного процесу. Враховуються результати фідбеку та побажання стейкхолдерів. Студенти залучаються до наукової роботи, беруть участь в конференціях.</p> <p><i>Слабкі сторони:</i> Оновлення змісту деяких ОКн есистемне. Варто уніфікувати спосіб подання силабусів ОК для всіх структурних підрозділів.</p>	В	
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої	В	<p><i>Сильні сторони:</i> – використання дієвих</p>	В	

<p>освіти та академічна доброчесність</p>		<p>технологічних рішень для запобігання академічному плагіату; – надання можливості здобувачам складати екзамени в тестовій формі з допомогою ІКТ;</p> <p>– популяризація академічної доброчесності через роз’яснення та виховні заходи.</p> <p><i>Слабкі сторони:</i></p> <p>Інституційними недоліками є:</p> <p>– відсутність чіткої регламентації процедур вирішення конфлікту інтересів та оскарження результатів оцінювання;</p> <p>– вибіркова перевірка кваліфікаційних робіт на наявність текстових збігів.</p> <p>Рекомендовано:</p> <p>– централізовано оприлюднювати критерії оцінювання з кожного ОК з допомогою сайту структурного підрозділу або репозитарія;</p> <p>– удосконалити та узгодити регламентацію процедур, пов’язаних із контрольними заходами та дотриманням академічної доброчесності;</p> <p>– забезпечити перевірку всіх кваліфікаційних робіт з допомогою систем виявлення текстових збігів;</p> <p>– увести в зміст ОК теми, пов’язані з правами</p>		
---	--	---	--	--

		інтелектуальної власності та академічною доброчесністю.		
Критерій 6. Людські ресурси	В	<p><i>Сильні сторони:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - прозорість конкурсного добору викладачів та опитування здобувачів “Викладач очима студентів”, що впливає на результати конкурсного добору; - широке залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків; - підтримка викладачів, що публікують праці у виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus та WebofScience. <p><i>Слабкі сторони:</i></p> <p>Було б доречно залучати роботодавців до планування досліджень та проведення аудиторних занять. Такий підхід міг би підвищити мотивацію здобувачів вищої освіти та поглиблення їхніх знань.</p> <p>Крім того, ЗВО доречним було б на системному рівні сприяти розвитку педагогічної майстерності викладачів.</p>	В	
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	<p><i>Сильні сторони:</i></p> <p>Сильними сторонами вважаємо дигіталізацію навчання, існування системи дистанційного навчання, обладнання корпусу пандусами і ліфтом для візків, гарно налагоджену роботу відділу виховної та психолого-</p>	В	

		<p>педагогічної роботи, створення комісії з питань булінгу та насильства, встановлення відеонагляду на поверхах. Сенат і профспілка функціонують, обираються студентами. Зокрема, в день виїзної експертизи відбувалися вибори до сенату.</p> <p><i>Слабкі сторони:</i> Серед недоліків - відсутність чіткої і зрозумілої політики вирішення конфліктних ситуацій - слід укласти відповідне Положення. Варто переглянути та оновити Положення про внутрішній розпорядок (2016 р.), яке містить деякі застарілі пункти. Забезпечити обладнання факультету або корпусу лінгафонним кабінетом. Відремонтувати деякі приміщення.</p>		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	<p><i>Сильні сторони:</i> Загальноінституційна політика щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ЗВО врегульована відповідними положеннями. Відповідні процедури та політики сприймаються як корисні та належні усіма членами академічної спільноти. Адміністрація закладу та</p>	В	

		<p>розробники освітньої програми під час візиту експертної групи виявили позитивне ставлення до висловлених рекомендацій.</p> <p>На рівні університету (відділом виховної та психолого-педагогічної роботи) та факультету (деканатом) систематично організовуються опитування здобувачів вищої освіти, результати яких обговорюються на засіданнях відповідних кафедр. На рівні факультету організовано ефективну взаємодію з випускниками освітньої програми та роботодавцями.</p> <p><i>Слабкі сторони:</i></p> <p>Система забезпечення якості вищої освіти в університеті, зокрема система ефективних процедур перегляду освітніх програм, перебуває на стадії формування. Перегляд і вдосконалення освітньої програми здійснювався переважно як реакція на зовнішні чинники (поява нормативних документів МОН України, затвердження Стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти). Рекомендуємо на інституційному рівні удосконалити систему</p>		
--	--	---	--	--

		моніторингу перегляду освітніх програм, врегулювавши процедуру врахування зауважень і пропозицій різних груп стейкхолдерів освітнього процесу.		
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	<p><i>Сильні сторони:</i> Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовані у відповідних нормативних документах ЗВО, які розміщено на сайті університету, а також на сторінках факультету та відповідних загальноуніверситетських відділів. Для інформування здобувачів вищої освіти про їхні права, обов'язки та можливості закладом вищої освіти розроблено “Студентський путівник-2019/20”, доступний як у друкованому вигляді, так і на сайті університету. Заклад вищої освіти забезпечує розміщення на офіційному сайті університету докладну та достовірну інформацію про освітню програму</p> <p><i>Слабкі сторони:</i> Недоліком у контексті Критерію вважаємо відсутність на відповідній сторінці сайту можливості вносити пропозиції до оприлюдненого проекту</p>	В	

		<p>освітньої програми. Рекомендуємо у майбутньому проект оновленої освітньої програми та змін до неї оприлюднювати для громадського обговорення не пізніше як за 1 місяць до їх розгляду, таблицю пропозицій - протягом 1 тижня після закінчення громадського обговорення. Також рекомендуємо передбачити на сайті можливість для подання пропозицій щодо вдосконалення відповідно її освітньої програми.</p>		
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

1. Гарантові рекомендовано в проектуванні змін до ОП врахувати інтереси всіх стейхолдерів, гармонізувати зміст усіх ОК з очікуваними РН, налагодити систематичний перегляд змісту ОК, розширити коло дисциплін вільного вибору студента.
2. На інституційному рівні рекомендовано переглянути та гармонізувати нормативну базу освітнього процесу ЗВО, унормувати окремі його аспекти, налагодити роботу з підвищення викладацької майстерності НПП.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

◇ **акредитацію ОП**

◇ умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◇ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Ігор ЛИМАН